

Actul I

(*Dimineața vieții*)

Când tinerețea mă-mboldea,

vedeam în om acea ființă

ce zeilor porunci le-ar da

de și-ar schimba vrerea-n putință.

Mă deruta adeseori

cu-a sale ifose pieptișe –

zvâcniri de găză-ntemnițată

Testamentul lui Aristotel (Corpus Aristotelicum)

Scris de George Petrovai

Miercuri, 13 Martie 2013 15:57 - Ultima actualizare Miercuri, 13 Martie 2013 16:40

În plasa sorților furișe.

Dar ca unealtă grăitoare,

n-avea de-a face cât de cât

cu mintea-n dârză căutare –

era biped, și doar atât!...

Din școala platoniciană

am stors cam tot ce se putea,

neadmițând că lumea-ar fi

doar în Idei cum este ea.

Testamentul lui Aristotel (Corpus Aristotelicum)

Scris de George Petrovai

Miercuri, 13 Martie 2013 15:57 - Ultima actualizare Miercuri, 13 Martie 2013 16:40

Căci nu poți omul natural

să ți-l explici prin omu-n sine,

decât mergând spre infinit

călare pe regresiune,

ca din Ideile-nghețate

de o eternă plictiseală,

să afli șpilul bramburelii

din lumea noastră-n vâjâială.

Dar cum din gol nu iese plinul

Testamentul lui Aristotel (Corpus Aristotelicum)

Scris de George Petrovai

Miercuri, 13 Martie 2013 15:57 - Ultima actualizare Miercuri, 13 Martie 2013 16:40

făr' de impulsul creator,

tot astfel și mișcarea vine

de la eternul Prim motor.

El, unitar și neîntins,

cum Binelui îi șade bine,

Divinitatea e *in actu*

Prin faptele-i pe drept divine.

Filosofia, prin urmare

(în *Metafizica* o spun)

nu-i la-ndemâna orișicui,

Testamentul lui Aristotel (Corpus Aristotelicum)

Scris de George Petrovai

Miercuri, 13 Martie 2013 15:57 - Ultima actualizare Miercuri, 13 Martie 2013 16:40

deși pare un bun comun:

Să afle cauzele prime

ale ființei ce prin ea

și-n ea cu brio ființează,

aceasta e menirea sa!

Privind atent la tot ce este

- pământ, viață, stele, soare –

un adevăr mi s-a impus

cu forța logicii primare:

Testamentul lui Aristotel (Corpus Aristotelicum)

Scris de George Petrovai

Miercuri, 13 Martie 2013 15:57 - Ultima actualizare Miercuri, 13 Martie 2013 16:40

Nimic nu-i la-ntâmplare-n lume

din tot ce știm și-n veci n-om ști

(cu toate că-ntâmplarea-i una

cu tainicul efort de-a fi),

ci părți perfect articulate

într-un gigantic plan divin

sunt cele vii și cele moarte,

precum și-acelea care vin...

Cutremurat de măreția

Testamentul lui Aristotel (Corpus Aristotelicum)

Scris de George Petrovai

Miercuri, 13 Martie 2013 15:57 - Ultima actualizare Miercuri, 13 Martie 2013 16:40

sublimului fără hotar,

am înțeles cam care-i baiul

cu-al omului perfid calvar,

un paradox de patimi zămislit,

ce liniștea i-o ciugulește –

el, vierme pe acest pământ,

buricul lumii se dorește!

Dar mai știam că din ce-i viu

doar omu-i marele rebel,

Testamentul lui Aristotel (Corpus Aristotelicum)

Scris de George Petrovai

Miercuri, 13 Martie 2013 15:57 - Ultima actualizare Miercuri, 13 Martie 2013 16:40

mereu trudind să-și schimbe soarta

după un plan croit de el.

Atât e de-omenesc să vrei

prin ne-ncetată adaptare,

încât o viață fără scop

se tot usucă până moare.

Dator e omul, așadar,

față de Cel ce l-a făcut,

să tindă la desăvârșirea

primită-n starea de-nceput.

Testamentul lui Aristotel (Corpus Aristotelicum)

Scris de George Petrovai

Miercuri, 13 Martie 2013 15:57 - Ultima actualizare Miercuri, 13 Martie 2013 16:40

Căci de scrutăm până-n străfunduri

a conduitei vie hartă,

avem dovada cum că omul

cu josnicu-i amic la toartă

și că progresul din moravuri

se cheam-acea realitate,

în care orice-i cu puțință

dacă se face ca la carte...

Testamentul lui Aristotel (Corpus Aristotelicum)

Scris de George Petrovai

Miercuri, 13 Martie 2013 15:57 - Ultima actualizare Miercuri, 13 Martie 2013 16:40

Fiind un fapt adeverit

că legile umane-s șchioape

oricât ar vrea leguitorii

de miez să fie mai aproape,

nu-ncape nici o îndoială

că pentr-un ins echilibrat,

nu ele-s barca de salvare

pe-al vieții ocean zbuciumat,

- îndeosebi când în năvodul

salubrizării sociale,

Testamentul lui Aristotel (Corpus Aristotelicum)

Scris de George Petrovai

Miercuri, 13 Martie 2013 15:57 - Ultima actualizare Miercuri, 13 Martie 2013 16:40

doar peștișorii-s pescuiți,

conform cutumelor tribale –

ci conștiința-i prima treaptă

din nelipsita judecare

a făptuirilor cu care

clădim speranța de răsplată;

iar mai la urmă, după moarte,

vom fi luați la puricat

de-acea teribilă instanță,

Testamentul lui Aristotel (Corpus Aristotelicum)

Scris de George Petrovai

Miercuri, 13 Martie 2013 15:57 - Ultima actualizare Miercuri, 13 Martie 2013 16:40

ce judecă fără rabat

și-al cărei verdict impecabil

va fi totuna cu vecia –

o nouă viață ne așteaptă,

ori în canon vom regreta trufia?...

În ce privește guvernarea,

vestitele orori nu le-am uitat:

Socrate condamnat la moarte,

Platon de Denys exilat.

Testamentul lui Aristotel (Corpus Aristotelicum)

Scris de George Petrovai

Miercuri, 13 Martie 2013 15:57 - Ultima actualizare Miercuri, 13 Martie 2013 16:40

Când un tiran respingător

- așa ca Denys, bunăoară –

din legi face un preș de șters

pentru a sa vrere murdară,

e semn că omu-i în pericol

și necinstite-s tot atunci

gândirea, crezul, libertatea –

valori ce-s pentru el porunci.

Iar episodul cu Socrate

Testamentul lui Aristotel (Corpus Aristotelicum)

Scris de George Petrovai

Miercuri, 13 Martie 2013 15:57 - Ultima actualizare Miercuri, 13 Martie 2013 16:40

și moartea ce i-a fost impusă,

ne-arată că-n democrație

chiar și greșeala e distinsă...

(Greșeal-a fost și nu eroare

a lui Socrate condamnare:

Prima-n morală-i găzduită,

eroarea-n logică-i adânc înfiptă!)

De-acord, de-aceea, sunt cu Platon

cu formele de guvernare –

atâta-s de nedrepte toate,

Testamentul lui Aristotel (Corpus Aristotelicum)

Scris de George Petrovai

Miercuri, 13 Martie 2013 15:57 - Ultima actualizare Miercuri, 13 Martie 2013 16:40

că binele-i mistificare.

Niciuna dintre cârmuiri

(din ce a fost și va mai fi)

nu poate egalitarismul

cu libertatea a uni.

Căci statele din astă lume

(chiar filosofii de-ar conduce,

așa cum Platon și-a dorit)

toate-s amarnic de caduce,

Testamentul lui Aristotel (Corpus Aristotelicum)

Scris de George Petrovai

Miercuri, 13 Martie 2013 15:57 - Ultima actualizare Miercuri, 13 Martie 2013 16:40

cu gâtul prins ca într-un clește

de-nfloritoare legi perfide –

cruzimea tot mai rafinată

și egoismul ce sporește.

Actul II

(*Amiaza vieții*)

Creațiunea, prin urmare,

Testamentul lui Aristotel (Corpus Aristotelicum)

Scris de George Petrovai

Miercuri, 13 Martie 2013 15:57 - Ultima actualizare Miercuri, 13 Martie 2013 16:40

de-un plan divin fu precedată,

un plan c-o logică eternă

pentru zidirea-n vrere demarată.

Cum altfel să ne-nchipuim

această armonie colosală

pe care Cosmos o numim,

uimiți de-a sa-ntocmire ideală?

El este și va fi mereu

fiul veciei cu vecia-n fire –

Testamentul lui Aristotel (Corpus Aristotelicum)

Scris de George Petrovai

Miercuri, 13 Martie 2013 15:57 - Ultima actualizare Miercuri, 13 Martie 2013 16:40

un tot ce toate le cuprinde

și-i mai presus de-a omului gândire...

Văzând ce-i de văzut și mai departe

în miezul nevăzut dar intuit,

pe drumul nesfârșit al cugetării

cu două adevăruri am pornit.

Întâiul dintre ele stabilește

raportul efemer-eternitate:

Nu-i omul primul genitor,

ci Absolutul e temei în toate!

Testamentul lui Aristotel (Corpus Aristotelicum)

Scris de George Petrovai

Miercuri, 13 Martie 2013 15:57 - Ultima actualizare Miercuri, 13 Martie 2013 16:40

Fiind deci omul o fărâmbă

din existența grandioasă,

înțelepciunea și-o vădește

prin voia sa respectuoasă

în fața cosmicei Voințe,

astfel încât a lui cărare

cu stăruință să urmeze

divina cale-n veșnică lucrare.

Testamentul lui Aristotel (Corpus Aristotelicum)

Scris de George Petrovai

Miercuri, 13 Martie 2013 15:57 - Ultima actualizare Miercuri, 13 Martie 2013 16:40

Al doilea adevăr vizează modestia,

căci fără-asa ceva nu știi cât ești de mic...

(Socrate „vrăjitorul” atâta o prețuia,

c-adeșori zicea: „Știu că nu știu nimic”.)

*

După ce planul l-am trasat

- temeinic și cu socoteală –

un tot unit urma să fie

a *Corpusului* rânduială,

precum un Cosmos limitat

al spiritului omenesc,

Testamentul lui Aristotel (Corpus Aristotelicum)

Scris de George Petrovai

Miercuri, 13 Martie 2013 15:57 - Ultima actualizare Miercuri, 13 Martie 2013 16:40

pe care prin noi cunoștințe

doream să îl îmbogățesc.

La baza lui am așezat

acele forme de gândire,

ce-n logică-s fundamentale

pentru a justului plinire.

(O precizare se impune

privind esența-n cugetare:

Dacă Socrate-a intuit

Testamentul lui Aristotel (Corpus Aristotelicum)

Scris de George Petrovai

Miercuri, 13 Martie 2013 15:57 - Ultima actualizare Miercuri, 13 Martie 2013 16:40

că *noțiunea*-i cea mai tare

ca entitate logică,

iar Platon a dezvăluit

că a *ideii* entitate

e una metafizică,

în *formă* am încorporat

mai mult de-o simplă entitate –

ea pentru mine-i instrument

al facerii neîncetate.)

Testamentul lui Aristotel (Corpus Aristotelicum)

Scris de George Petrovai

Miercuri, 13 Martie 2013 15:57 - Ultima actualizare Miercuri, 13 Martie 2013 16:40

Apoi în *Corpus* am inclus

aproape tot ce am mai scris

în metafizică și etică,

știință și estetică.

De pildă, *Fizica*-i o carte

atât de antiplatoniciană,

încât pot fi învinuit

c-am conceput-o dintr-o toană.

Știm însă foarte bine

Testamentul lui Aristotel (Corpus Aristotelicum)

Scris de George Petrovai

Miercuri, 13 Martie 2013 15:57 - Ultima actualizare Miercuri, 13 Martie 2013 16:40

că una-i lutul și-alta cerul!

Așa și-aici, mi-e prieten Platon,

dar mult mai prieten adevărul...

În *Fizica* nu urmăresc

o găunoasă confruntare,

schimb de subtile argumente,

doar în sofism la mare căutare.

(De altminteri, vidu-l resping

ca pe-o vizibilă demență,

căci ontologic el se cheamă

Testamentul lui Aristotel (Corpus Aristotelicum)

Scris de George Petrovai

Miercuri, 13 Martie 2013 15:57 - Ultima actualizare Miercuri, 13 Martie 2013 16:40

ființa în inexistență.)

Cum scopul cărții e mișcarea

fără-ncetare-n existență,

m-am străduit să o prezint

ca pe o cosmică esență.

Dar eu mișcarea n-o gândesc

ca discontinuu șir de stări,

ci-i necesar ca ea să fie

mereu continuă-n pulsări.

Testamentul lui Aristotel (Corpus Aristotelicum)

Scris de George Petrovai

Miercuri, 13 Martie 2013 15:57 - Ultima actualizare Miercuri, 13 Martie 2013 16:40

Ori pentru asta e nevoie

(când demonstrezi și când combați)

de instrumente potrivite,

ca și pe naiba să îl bați.

Și-așa, cu setul înjghebat

de scule întru cugetare

(un trio de principii generale

și-acel cvartet de cauze plenare),

am arătat că Heraclit e depășit

Testamentul lui Aristotel (Corpus Aristotelicum)

Scris de George Petrovai

Miercuri, 13 Martie 2013 15:57 - Ultima actualizare Miercuri, 13 Martie 2013 16:40

cu-a lui suspectă automișcare

și că-n teleologie-s cauzal,

deci finalismu-l văd ca generare.

Actul III

(Amurgul vieții)

Acuma când viața aproape că s-a scurs

Testamentul lui Aristotel (Corpus Aristotelicum)

Scris de George Petrovai

Miercuri, 13 Martie 2013 15:57 - Ultima actualizare Miercuri, 13 Martie 2013 16:40

ades mă uit în urmă cu un regret ascuns

și mă întreb:

Viața asta precum o apă curgătoare

într-un pustiu,

prin moarte ea dispare

fără urmă

mai înainte de-a se vărsa în mare?

Nu pot să cred că totul

aicea se sfârșește

doar printr-un accident

ce moarte se numește,

Testamentul lui Aristotel (Corpus Aristotelicum)

Scris de George Petrovai

Miercuri, 13 Martie 2013 15:57 - Ultima actualizare Miercuri, 13 Martie 2013 16:40

când Cosmosul nu pierde

nimica niciodată

și când față de vid

natura-i revoltată.

Cum plinul plin rămâne până-n veac

și până-n veac este-n mișcare,

deși nu cred în niște zei de paie,

de-un lucru totuși sunt încredințat:

Oricât e moartea de hâină

Testamentul lui Aristotel (Corpus Aristotelicum)

Scris de George Petrovai

Miercuri, 13 Martie 2013 15:57 - Ultima actualizare Miercuri, 13 Martie 2013 16:40

și dornică în vieți să-și ia tributul,

esența omului nu-i aparține –

de nasul ei e numai lutul!

Deci dacă spiritul uman

parte-i din cel universal

(Acel ce toate le-a făcut

și dincolo de timp veghează),

din trupul mort când a plecat,

el de îndată-i absorbit

în Prim motorul neclintit...

Testamentul lui Aristotel (Corpus Aristotelicum)

Scris de George Petrovai

Miercuri, 13 Martie 2013 15:57 - Ultima actualizare Miercuri, 13 Martie 2013 16:40

Deși de moarte nu mă tem,

căci înțelept e doar acela

ce-n ochi destinul și-l privește,

totuși,

nu pot tristețea s-o alung

singurătatea când m-apasă –

singur,

mereu singur,

încât la urmă moartea-ți pare

că-i o șalupă de salvare,

care cu grijă te culege

Testamentul lui Aristotel (Corpus Aristotelicum)

Scris de George Petrovai

Miercuri, 13 Martie 2013 15:57 - Ultima actualizare Miercuri, 13 Martie 2013 16:40

din apele atât de reci

ale singurătății planetare.

Închei

cu-această constatare de final:

Acuma-mi este foarte clar

că Universul are-un scop,

dar care nu e necesar,

altminteri

moartea trebuie văzută

ca al vieții scop hilar!...

Testamentul lui Aristotel (Corpus Aristotelicum)

Scris de George Petrovai

Miercuri, 13 Martie 2013 15:57 - Ultima actualizare Miercuri, 13 Martie 2013 16:40

(Eu, Stagiritul,

prezentul *Testament* am întocmit,

pe care după sigilare

și adecvată ambalare,

în fluviul timpului l-am azvârlit.)

AUTOR: George Petrovai

Martie 2013

www.sighet-online.ro